

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1975/183

Karar Sayısı:1976/15

Karar Günü:16/3/1976

Resmi Gazete tarih/sayı:9.7.1976/15641

İptal davasını açan: Cumhurbaşkanı

İptal davasının konusu: 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 3/7/1975 günlü ve 1923 sayılı Kanunun 37. maddesiyle değişik 137. maddesinin (C) bendinin ikinci cümlesindeki "..... görevde iken yüksek öğrenimi bitiren astsubayların intibakı; aynı yüksek öğrenimi bitirenler için tesbit edilen giriş derece ve kademesine bir derece ilâve edilmek suretiyle bulunacak derece ve kademelerden hizmete başlamış kabul edilir." kuralının Anayasa'nın 12 inci maddesindeki eşitlik ilkesine aykırı düştüğü gerekçesiyle iptali istenmiştir.

II. YASA METİNLERİ:

1- Anayasaya aykırılığı dava edilen 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 11 Temmuz 1975 günlü ve 15292 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1923 sayılı Kanunun 37. maddesiyle değiştirilen 137. maddesinin (C) bendinin ikinci cümlesi aşağıdadır:

"Görevde iken yüksek öğrenimi bitiren astsubayların intibakı; aynı yüksek öğrenimi bitirenler için tesbit edilen giriş derece ve kademesine bir derece ilâve edilmek suretiyle bulunacak derece ve kademelerden hizmete başlamış kabul edilir."

2- Dayanılan Anayasa kuralı :

Dayanılan Anayasa'nın 12. maddesi de şöyledir:

"Madde 12- Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz."

III. İLK İNCELEME:

Anayasa Mahkemesi İctüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca 14 Ekim 1975 tarihinde Kâni Vrana, İhsan Ecemiş, Ahmet Akar, Halit Zarbun, Ziya Önel, Abdullah Üner, Ahmet Koçak, Şekip Çopuroğlu, Lütfi Ömerbaş, Hasan Gürsel, Ahmet Salih Çebi, Şevket Müftügil, Adil Esmer, Nihat O. Akçakayalıoğlu ve Ahmet H. Boyacıoğlu'nun katılmalarıyla yapılan ilk inceleme toplantısında;

Cumhurbaşkanının, Anayasa Mahkemesine yalnız kendi imzasıyla iptal davası açma yetkisi bulunup bulunmadığı konusu üzerinde durulmuştur.

Anayasa'nın 6. maddesinde "Yürütme görevi, kanunlar çerçevesinde, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından yerine getirilir." kuralı getirildikten sonra 97. maddenin birinci fıkrasında "Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Bu sıfatla, Türkiye Cumhuriyetini ve milletin birliğini temsil eder" kuralına yer verilmiş ikinci fıkrasında da Cumhurbaşkanının Yürütme ile ilgili görev ve yetkileri belirtilmiştir. Anayasa'nın 93 maddesinde yer alan "Cumhurbaşkanı, görevleriyle ilgili işlemlerinden sorumlu değildir Cumhurbaşkanının bütün kararları, Başbakan ve ilgili bakanlarca imzalanır. Bu kararlardan Başbakan ile ilgili Bakan sorumludur" yolundaki ilkeyi bu tür görev ve

yetkilerle sınırlı olarak ele almak gerekir. Öte yandan Anayasa; Cumhurbaşkanına, yürütme organının başı olması yönünden değil, Devleti ve milletin bölünmez bütünlüğünü temsil eden, insan haklarına dayalı demokratik hukuk devleti ilkelerini korumak ve lâik Türkiye Cumhuriyetini yüceltmek ve kollamak görevlerini üstlenen tarafsız bir baş olması yönünden de kimi görevler vermiştir. Bunlardan biri de Anayasa'nın 149. maddesinde belirtilen iptal davası açma yetkisidir. Bu yetkinin kullanılmasını 98. madde çerçevesi içinde görmek olanaksızdır. Çünkü böyle bir durumda, bu yetki, ancak Başbakan veya ilgili Bakanca uygun görülmesi halinde kullanılabilecektir. Başka bir deyimle, siyasal iktidarca yasalaştırılan bir metin hakkında Cumhurbaşkanının iptal davası açma yetkisini, Başbakana veya ilgili Bakana devreden veya onları bu yetkiye ortak eden ters bir sonuç ortaya çıkar ki, Anayasa'nın böyle bir sonucu kabul ettiği düşünülemez. Hemen eklemek gerekir ki, Anayasa'nın 149. maddesi iptal davası açacakları göstermiş ve bunlar arasında yürütme organına yer vermemiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Cumhurbaşkanının, Anayasanın 149. maddesine göre, Başbakanla herhangi bir bakanın imzalanmasına gerek olmaksızın, yalnız kendi imzasıyla iptal davası açma yetkisi bulunduğu kabul edilmelidir.

Dosyada başkaca bir eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine karar verilmiştir.

IV. ESASIN İNCELENMESİ:

1- Sözlü açıklama :

Davanın esasını incelemek üzere Kani Vrana, Şevket Müftügil, Ahmet Akar, Halit Zarbun, Ziya Önel, Abdullah Üner, Ahmet Koçak, Şekip Çopuroğlu, Fahrettin Uluç, Muhittin Gürün, Lütfi Ömerbaş, Hasan Gürsel, Ahmet Salih Çebi, Nihat O. Akçakayalıoğlu ve Ahmet H. Boyacıoğlu'nun katılmalarıyla toplanan Anayasa Mahkemesi; 22/4/1962 günlü, 44 sayılı Yasanın 29. maddesi gereğince ilgililerin sözlü açıklamalarının dinlenmesini uygun görmüştür. Bu amaçla Cumhurbaşkanınca tensip edilecek kişi ile Milli Savunma Bakanlığı temsilcisinin 3/2/1976 günü saat 10.00 da Anayasa Mahkemesi'nde hazır bulundurulması için ilgili yerlere aynı kanunun 30. maddesi uyarınca çağrı kâğıdı çıkarılmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

Bu karar üzerine Cumhurbaşkanlığına, kanunun öngördüğü biçimde ve yöntemine uygun olarak tebligat yapılmış, belirlenen günde bir temsilci gönderilmediği gibi, gönderilmeme nedenleri de Anayasa Mahkemesine bildirilmemiştir. 22/4/1962 günlü, 44 sayılı Yasanın 30. maddesinin birinci fıkrasında yer alan: "Anayasa Mahkemesi 29. madde uyarınca ilgililerin sözlü açıklamalarının dinlenmesine karar verdiği takdirde, ilgililere, tâyin edilecek günde Mahkemede hazır bulunmalarını veya temsilci göndermeleri lüzumunu ve hazır bulunmaz veya temsilci göndermezlerse, gerekli incelemenin dosya üzerinde yapılacağı meşruhatım havi davetiye gönderilir" hükmü gözönünde tutularak, Milli Savunma Bakanlığınca gönderilen temsilci dinlendikten sonra inceleme evrak üzerinde sürdürülmüştür.

Milli Savunma Bakanlığınca gönderilen temsilcinin sözlü açıklamasında ve 3 şubat 1976 günlü yazısında:

"Bu hükümle, yüksek öğrenim gören astsubaylar, yüksek öğrenim görmeyen astsubaylar şeklinde iki zümre teşekkül ettirilmiştir. Ve bu iki zümreden görevde iken yüksek öğrenimi bitiren astsubaylar lehine bir imtiyaz tanınmıştır. Bunlar bu öğrenimleri kendileri yapmaktadırlar. Silâhlı Kuvvetler hizmet ihtiyacı gerektiği vakit astsubaylardan fakülte veya yüksek okullarda okutma durumundadır. Üniversitelerin çeşitli fakültelerini veya yüksek okulları bitiren ve 30 yaşından büyük olmayan astsubaylar ihtiyaç varsa öğrenimlerinin ilgilendirdiği sınıflarda teğmen rütbesiyle muvazzaf subaylığa geçirilebilirler. Bundan başka; başçavuşluğun ilk üç yılında bulunan, sicil not

ortalaması sicil tam notunun % 85 ve daha fazla olan, genel kültür, karakter ve ahlâk yönünden subay olmaya lââyık bulunan ve yapılacak meslek sınavlarını kazanan mümtaz astsubaylar teğmen nasbedilebilirler. Bunların aylıkları Ek 7 sayılı cetvelde gösterilmiştir. Teğmen 6 inci derece 485 gösterge ile başlamakla, 2 nci derece 830-935'e kadar devam etmektedir.

Dava konusu edilen hüküm, tasarının Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında 7 milletvekilinin ortaklaşa önergeleriyle maddeye ilâve edilmiştir. Bütçe Plân Komisyonu bu önergeye katılmamıştır.

1450 sayılı Harp Okulları Kanununa göre; Harp Okullarının öğrenim süresi Genelkurmay Başkanlığınca görülen lüzum üzerine 4 yıldır, Harp Okulu mezunları teğmen nasbedilirler. Fakülte ve yüksek okulu bitirenler de teğmen nasbedilirler. Teğmenlik bekleme süresi 3 yıldır. (Fakülte ve yüksek okulların fazla öğrenim süreleri kadar teğmenlik süreleri kısaltılır.) Aylık başlangıcı teğmen rütbesiyle 8 nci derecedir.

Harp Okulu öğrenim süresinden yıl olarak fazla öğrenim görenler fakülte ve yüksek okullardan yetişenler o kadar ileri kademedен göreve başlarlar. Örneğin 5 yıllık fakülteden yetişenler 8 inci derecenin 2 nci, 6 yıllık fakültede yetişenler 8 nci derecenin 3 üncü kademesinden göreve başlarlar.

Dava konusu edilen madde yüksek öğrenimi bitiren astsubayların aynı öğrenimi bitirenler için tesbit edilen giriş derece ve kademesine bir derece ilâve edilmek suretiyle bulunacak derece ve kademelerden hizmete başlamış olmayı kabul etmektedir. Buna göre 5 yıllık öğrenimi bitiren astsubay 7 derecenin 2 nci kademesinden hizmete başlamış kabul edilerek aylığı buna göre bulunacaktır. Burada hemen göze çarpan bir husus fakülteden yetişen bir subay ile aynı fakülteyi görevde iken bitiren astsubay arasında ikinciler yararına bir ileri derece ayrıcalığı bulunmaktadır. Bu tüm hizmet boyunca devam edecektir.

926 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa herhangi bir şekilde yollama yapılmamaktadır. Ayrıca 657 sayılı Kanunun 1 nci maddesinde subay ve astsubayların özel kanunları hükümlerine tâbi olacakları açıklıkla belirtilmiş olmasına rağmen dava konusu hükümde 657 sayılı Kanuna paralellik sağlandığı bir an için kabul edilse yukarıda belirtilen eşitsizlik bir derece düşmek suretiyle daima iki derece ileride devam edecektir. Kaldı ki 657 sayılı kanunun 36. maddesinin (B) bendinin 12/d fıkrasında üst öğrenim bitiren bir öğrenimin giriş derece ve kademesinden başlamakta memuriyette geçirdiği başarılı hizmet sürelerinin her yılı bir kademe, her üç yılı bir derece hesabıyla ilâve edilmekte ve üst öğrenime ara vermeden başlayan ve normal süresinde tamamlayan emsalini aşmamaktadır.

Dava konusu hüküm, hizmette başarıyı, her derece için ne kadar bekleneceği ve emsalini aşmamak koşullarından hiç birisini öngörmemektedir. Kamu yararı ve hizmeti gözetmeyen tamamen imtiyaz tanıyan bir hüküm niteliğindedir." denilmiş, sözlü açıklama sırasında bir soru üzerine:

- "Astsubay olarak göreve devam eden şahıs, yüksek öğrenimi bitirmiş olması nedeniyle rütbesinde herhangi bir değişiklik olmaz. Aynı rütbeyi muhafaza eder. Astsubay Kıdemli Başçavuş iken okumuş ise yine Astsubay Kıdemli Başçavuş olarak göreve devam edecektir. Fakat bizde rütbe karşılığı aylık verilmesine karşın getirilen bu hükümle ilgilinin aylığı bu hükme göre yapılma durumunda kalınca, rütbe Başçavuş olmasına rağmen üç üst dereceden aylık alma durumuna gelecektir. Rütbe aynı, aylık değişik" karşılığını vermiştir.

Milli Savunma Bakanlığı temsilcisi, kendisine yöneltilen:

- Dava konusu (C) bendinde intibak şu dereceden başlatılır değil de bir üst dereceye terfi ettirilir ibaresi kullanılmış olsaydı yine müsavatsızlık söz konusu olurmu idi Sorusunu da :

- "Kendisine bir üst derece verilmesi demek normal olarak askerlikte rütbe esası söz konusudur. Yani bir üst derece verdiğimiz vakit çavuş, üstçavuş; üstçavuş, kıdemli üstçavuş, bu şekilde anlar isek bunda eşitsizlik olmazdı. Şu bakımdan olmazdı: Çünkü astsubay çavuştan üstçavuş olmuştur. Üstçavuşlarla aynı işlemi görecektir." biçiminde yanıtlamıştır.

2- İnceleme :

Davanın esasına ilişkin rapor, dava dilekçesi, Milli Savunma Bakanlığı temsilcisinin yazılı ve sözlü açıklamaları, iptali istenen yasa kuralı, Anayasaya aykırılık iddiasına dayanak tutulan Anayasa hükmü, konu ile ilgili öteki yasa metinleri ve gerekçeleri okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Konunun geniş biçimde ve yerinde değerlendirilebilmesinin yapılabilmesi için:

a) İptali istenen kuralın yasaya ne suretle ve hangi gerekçe ile girmiş olduğu;

b) Anayasanın 12. maddesindeki eşitlik ilkesiyle "imtiyaz kavramı" astsubayların aylık derece ve kademelerinin subay veya devlet memurlarinkilerle karşılaştırılabilip karşılaştırılamıyacağı;

c) 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 14. ve 109. maddelerinin astsubay iken yüksek öğrenim görmüş olanlara dava konusu (C) bendindeki hükmün sağladığı derece ve kademe ilerlemesini sağlayıp sağlamadığı ve dolayısıyla dava konusu hükmün sözü edilen maddeler karşısında tamamen gereksiz kalıp kalmadığı;

d) Anayasa ve diğer yasalarda özellikle 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunuyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda öğrenimin nasıl ve ne yolda değerlendirilmiş olduğu, yüksek öğrenim görenlere ne gibi haklar tanındığı;

Dava konusu (C) bendindeki kuralın astsubaylardan görevde iken yüksek öğrenimi bitirmiş olanlar yararına böyle bir öğrenim yapmamış olanlara göre eşitsizlik ve imtiyaz yaratıp yaratmadığı;

Dava konusu kuralın Anayasa'nın 12. maddesine aykırı düşüyorsa bu aykırılığın ne bakımdan ileri geldiği;

yönlerinin incelenmesi gerekmiştir.

aa) İptali istenen 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 1923 sayılı Kanunla değişik 137. maddesinin (C) bendinin ikinci cümlesindeki hüküm, hükümet tasarısında ve Millet Meclisi komisyonlarının hazırladıkları metinlerde yok iken tasarının Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında 7 milletvekili tarafından verilen ortak bir önerge ile yasa metnine girmiş, Millet Meclisi Plân Komisyonu sözcüsü, "önerge ayrı bir astsubay sınıfı ihdas eder nitelikte, cetvele aykırı düştüğü için Komisyon katılmıyor" demiş, önergede imzası bulunan bir milletvekili ise Millet Meclisi Genel Kurulunda önergeyi şu sözlerle savunmuştur :

(Ordu statüleri son derece rijit, katı statülerdir. Şüphesiz kendi bünyesi içinde bu sui-jeneris statüleri mazur görmek mümkündür, ancak, bu katı statüler içinde bazı yanlışlıklara veya noksanlıkları, zühulleri telâfi etmek lâzımdır. Önergemiz bunu temine matuf bir önerge'dir. Şöyleki:

Bir astsubay Eczacılık Fakültesine gitti, eczacı oldu. Orduya müracaat ediyor, "benim eczacı diplomam var. Siz eczacı arıyorsunuz. Beni Eczacı alırsınız" diyor. Cevap: "Hayır" ve eczacı

dışardan alınıyor. "Eczacılık Fakültesini bitirdim terfi verin" diyor terfi verilmiyor. "Zam verin, takdir verin" diyor, verilmiyor ve astsubaylıkta mecburi hizmeti dolana kadar çalışıyor.

İnsanların yükselme ihtirası, yükselme arzusu, yükselme dilekleri tabiatında vardır ve bu teşvik edilmelidir.

Daha evvel, 657 sayılı kanunun tâdili olan 12 sayılı kararnamede, memuriyette iken yüksek tahsil yapanlara teşvik hükümleri, terfi hükümleri getirilmişti. Şimdi 926 sayılı kanunun bu tadilinde astsubaylar için de böyle yüksek tahsil yapmış olanları, hukuku bitirenleri, eczacılığı, dişçiliği, bir diğer mühendislik okulunu bitirenleri subaylığa alamıyorsunuz. Branşında, iktisap ettiği branşında çalıştıramıyorsunuz, hiç olmasa bu ilmi çalışmalarını teşvik etmek bilginin zararı olmaz, bir gün ummadık bir yerde Ordumuza o öğrendiği bilginin faydaları olabilir- bakımından terfi ettirmek, takdir etmekle sosyal adalet ve hakkaniyet bakımından büyük fayda mülhaza ediyoruz. Bu bakımdan muhterem arkadaşlarımızın ittifak halinde bendenizin bu izahatından sonra önergemize iltifat edeceğine inanıyorum.)

Başkan önergeyi oya sunmuş, kabul edildiğini açıklamıştır. (T.B.M.M. Tutanak Dergisi dönem 4, cilt 13, toplantı 2, 30/6/1975 günlü, 96 birleşim, sayfa: 393-394)

Cumhuriyet Senatosu Milli Savunma ve Bütçe Plân Komisyonları, metni Millet Meclisinden geldiği biçimde kabul etmişlerdir. Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulundaki görüşmeler sırasında bu konu ile ilgili bir konuşma yapılmamış ve madde Meclisten geldiği gibi yasalaşmıştır.

bb) Anayasa'nın 12. maddesinde; "Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz." denmektedir. Görülüyor ki bu maddede eylemli eşitlik değil hukuksal eşitlik söz konusu edilmektedir. Bu maddeye göre; herkes Yasa karşısında dillerine, ırklarına cinsiyetlerine, siyasal düşüncelerine felsefi inançlarına, dinlerine ve mezheplerine göre değişik işlem görmeyecekler ve aralarında bir ayrıcalık yapılmayacaktır. Bunların dışında ancak niteliklerde benzerlik ve yasaların koyduğu kurallara uyarlık oranında eşitlik söz konusu olacaktır. Bu nedenlerle yüksek öğrenim gören bir memurun aylık ve ödeneğinin yalnız orta veya lise öğrenimi görmüş bir murun aylık ve ödeneği ile bir tutulması söz konusu olmadığı gibi yüksek öğrenim görmüş bir astsubayın aylığının bu nedenle bir ölçüde artırılmasının yüksek öğrenim görmemiş astsubaylara nazaran eşitsizlik yarattığı ve ayrıcalığa yol açtığı da öne sürülemez.

Öğrenim durumları, nitelikleri Devlet Örgütündeki görevleri farklı ve bu nedenle kanunlarda aylık derece ve miktarları da değişik tutulmuş olan personelin aylıklarını birbirleriyle karşılaştırmak suretiyle isabetli bir sonuca varma olanağı da yoktur. Lise üstü bir yıl meslek okulunu bitirip astsubay çavuş rütbesiyle Ordu hizmetine giren kimsenin, lise üstü dört yıllık harp okulunu bitirdikten sonra teğmen rütbesi ile orduya katılan subayların aylık derece ve kademe yükselmeleri bakımlarından da olsa bir tutulması öne sürülemez. Nitekim, astsubay çavuşun, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 1923 sayılı Kanunla değişik 137. maddesine bağlı Ek VIII sayılı cetveldeki derecesi 10, aylığının ilk kademesinin göstergesi 275 iken, teğmenin Ek VI sayılı başka bir cetveldeki derecesi 8 ve ilk kademesinin göstergesi de, 345 olarak saptanmıştır. Bu örnekteki subaylarla astsubayların öğrenim durumları, kaynakları, Ordu içindeki görevleri gözönüne alınırsa aylık derece ve kademelerde birinciler yararına bir ayırım gözetilmesi yerinde ve doğaldır. Böyle olduğu gibi subay ve astsubayların aylık derece ve kademelerinin, 657 sayılı Kanuna bağlı memurların aylık derece ve kademeleriyle karşılaştırılması da doğru olamaz. Şöyle ki Lise üstü 4 yıllık Harp Okulunu bitirerek teğmen rütbesiyle Orduya katılan bir subayın aylığı, yukarda açıklandığı üzere, kendi gösterge cetvelinde 8 inci derecenin ilk kademesinin göstergesi olan 345

üzerinden hesaplanmasına karşılık, 657 sayılı Kanuna bağlı olup da lise üstü 4 yıllık yüksek öğrenimi bitiren bir memur kendi gösterge tablosunun 9 uncu derecesinin 1 nci kademesi olan (310) üzerinden aylık almaktadır. Bunun gibi lise üstü bir yıllık meslek okulunu bitirip Ordu hizmetine katılan bir astsubay çavuş kendi gösterge tablosunun 10 ncu derecesinin ilk kademesi olan 275 üzerinden aylıkla göreve başlarken, 657 sayılı Kanuna bağlı lise veya dengi okullar üstü bir yıllık mesleki öğrenimi bitiren memur ise, kendi gösterge tablosunun 11 inci derecesinin 1 nci kademesinin göstergesi olan 250 üzerinden aylıkla göreve başlatılmaktadır.

Demek oluyor ki: Subaylar ve astsubaylarla 657 sayılı Kanuna bağlı Devlet Memurlarının aylık gösterge tablolarında eşitlik ve hatta benzerlik bulunmadığı, aylık derece ve kademeleriyle bu derece ve kademelerdeki gösterge miktarları başka başka ve değişik bulunduğu cihetle bunları birbirleriyle karşılaştırmak ve bu yoldan dava konusu Yasa kuralının Anayasa'nın 12. maddesindeki eşitlik ilkesine uygun düşüp düşmediğini saptamak olanaksızdır. Ancak, genel olarak, görevde iken yüksek öğrenimi bitirenlerin aylık derece ve kademelerinde yasalarda bir yükselme kabul edilmiş olup olmadığının, kabul edilmişse niceliğinin araştırılıp saptanması suretiyle doğru bir sonuca varılabilecektir.

cc) 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 14. ve 109. maddelerinin, astsubay iken yüksek öğrenim görmüş olanlara, dava konusu (C) bendindeki hükmün sağladığı hakkı karşılayıp karşılamadığı sorununa gelince:

Sözü edilen kanunun 1323 sayılı kanunla değişik 14. maddesinin ikinci fıkrasına göre; "Üniversitelerin çeşitli fakültelerini veya yüksek okulları bitirerek muvazzaf subay olmak için başvuran astsubaylarda 30 yaşından büyük olmamak ve diğer nitelikleri de haiz bulunmak şartıyla, ihtiyaç da varsa, öğrenimlerinin ilgilendirdiği sınıflarda teğmen rütbesiyle muvazzaf subaylığa nakledilebilirler." Görülüyor ki, üniversitelerin fakültelerini veya bir yüksek okulu bitirip de muvazzaf subay olmak için başvuran astsubayların, subaylığa kabul edilebilmeleri için, Kanunun öngördüğü koşul ve nitelikler aranmaktadır. Bu koşulların gerçekleşmesi halinde muvazzaf subaylığa alınıp alınmamaları da idarenin taktirine bırakılmıştır.

Bir astsubayın, Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun değişik 109. maddesi yoluyla subaylığa geçebilmesi de :

- 1- Silâhlı Kuvvetlerin ihtiyacı gözönüne alınarak tespit edilen kontenjanda açık bulunmak,
- 2- Emsali arasında temayüz etmiş olmak,
- 3- Başçavuşluğun ilk üç yılında bulunmak,
- 4- Başçavuşluğa terfiindeki sicil notu ortalaması ile, varsa Başçavuşlukta almış olduğu sicil notu veya notlarının ortalaması sicil tam notunun % 85 ve daha fazlası olmak,
- 5- Yapılacak meslek sınavlarını kazanmak ve ondan sonra gönderilecekleri okul ve kurslarda başarı göstermek ve kanunda yazılı öteki şart ve nitelikleri de haiz olmak,
- 6- Genel Kültür, mesleki bilgi, karakter ve ahlâk bakımından subaylığa lâyık bulunduğu, sıralı sicil üstlerince onanmış olmak, gerekmektedir. Milli Savunma Bakanlığı temsilcisi, Anayasa Mahkemesindeki sözlü açıklaması sırasında bu yollardan subay nasbedilmiş astsubay mevcut olup olmadığı sorusuna "Benim bildiğim kadariyle yok" cevabını vermiştir.

Demek oluyor ki; sözü edilen 14. ve 109. maddeler, Silâhlı Kuvvetler içinde astsubaylık hizmet ve görevini yaparken yüksek öğrenimlerini bitirmiş olanların bu çalışmalarını karşılamaktan uzaktır.

Burada řu konuya da değinmek yerinde olacaktır: 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda asker kişilerin rütbeleri :

- 1- Erbaşlar,
- 2- Astsubaylar,
- 3- Askeri memurlar,
- 4- Subaylar,

için ayrı ayrı gösterilmiştir. Silâhlı Kuvvetlerde "üst" tabiri rütbe ve kıdem yüksekliğini gösterir. Orduya yeni katılmış bir teğmen birliğindeki astsubayın (aylık derece ve kademesi ne olursa olsun) üstü ve yerine göre de âmiri durumundadır. Böyle olunca, görevde iken yüksek öğrenimi bitirmiş olan astsubaylara makul görülebilecek bir ölçüde derece ve kademe ilerlemesi verilmesinin ordudaki hiyerarşiyi bozduğu yolundaki gerekçeye katılmak da olanaksızdır.

dd) Anayasa, kültürel kalkınmayı, öğrenimi özendirici hükümler getirmiş ve bu konularda Devlete önemli görevler yüklemiştir, örneğin, 41. maddedeki, "Kültürel kalkınmayı demokratik yollarla gerçekleştirmek Devletin ödevidir.", 42. maddedeki "Devlet çalışanları iktisadi ve mali tedbirlerle korur.", 51. maddenin birinci fıkrasındaki "halkın öğrenim ve eğitim ihtiyaçlarını sağlamak Devletin başta gelen ödevlerindenidir." gibi hükümler bunlar arasındadır.

Bundan başka, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda, memurların aylık gösterge tablosundaki aylık derece ve kademeleri ile yükselmeleri öğrenim durumlarına göre düzenlenmiştir, ilkokulu bitirenler 15. derecenin ilk kademesinden göreve başladıktan halde ortaokulu veya liseyi bitirenlerin aylık dereceleri bunlara oranla daha yüksek tutulmuş, lise üstü bir yıllık, iki yıllık öğrenim görenlerin aylık derece ve kademeleri de o oranda değerlendirilmiş, yüksek öğrenim görenlerin aylık dereceleri ise ötekilere oranla daha da artırılmış ve bunlar arasında da yüksek öğrenimin süreleri bakımından önemli sayılacak farklar da kabul edilmiştir, öte yandan memurluğa girmeden önce veya memurlukları sırasında yüksek öğrenim üstü (master) derecesi almış olanların, doktora üstü üniversite doçentliği unvanını kazananların ve memuriyette iken üst öğrenimi bitirenlerin aylık derece ve kademelerinin yükseltilmesi de öngörülmüştür. Bütün bunlar ve ilk kez Devlet memurluğuna atanacakların yarışma veya yeterlik sınavı geçirmelerinin ilke olarak benimsenmiş olması da Devlet hizmetinin kültürlü, bilgili, yetenekli personel tarafından en iyi biçimde yürütülmesini sağlamak amacına matuf olduğu kuşkusuzdur.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununda kabul edilmiş olan bu özendirme hükümlerinin benzerlerine 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda da gereğince ve yeterince yer verildiği görülmüştür. Subayların, astsubayların ve diğer askeri personelin sınıflarında yetiştirilmeleri ve yeterliklerinin geliştirilmesi konusu ön planda düşünülmüştür. Bunların sınıflarına göre belirli bir öğrenim ve stajdan geçtikten sonra göreve alınmaları, yükselmelerinde diğer koşulların yanı sıra yeterliğe ve mesleksel değere de önem verilmiş olması, askeri personelin ayrıca fakülte ve yüksek okullarda yetiştirilmelerini sağlayan hükümlere yer verilmesi bunlar arasında gösterilebilir.

Anayasa'nın ve öteki yasaların, öğrenim ve eğitime bu kadar önem verip özdeğdirmeye bulunmalarına, memurken yüksek öğrenim görenlere master veya doktora yapanlara derece ve kademe ilerlemesi sağlamalarına karşılık, ordudaki hizmet ve görevlerini sürdürürken olağanüstü çalışmaları sonucu yüksek öğrenimi tamamlayan astsubayların bu başarı ve yüksek öğrenimlerini değerlendirmekte Anayasa ile bağdaşmayan bir yön yoktur.

Dava konusu Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 1923 sayılı Kanunla değiştirilen 137. maddesinin (C) bendindeki "görevde iken yüksek öğrenimi bitiren astsubayların intibakı; aynı yüksek öğrenimi bitirenler için tesbit edilen giriş derece ve kademesine bir derece ilâve edilmek suretiyle bulunacak derece ve kademelerden hizmete başlamış, kabul edilir." hükmünün tümüyle iptali halinde görevde iken yüksek öğrenimi bitiren astsubaylara aylık derece ve kademesi bakımından hiçbir hak tanınmamış, böylece Anayasa ve öteki yasaların açıklanan ilkelerine ters düşen yeni bir durum meydana gelmiş ve bu kez de 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa bağlı memurlar, aynı durumdaki astsubaylara göre ayrıcalıklı bir duruma getirilmiş olacaktır.

Yukarıda yazılı nedenlere göre; dava konusu (C) bendinin Anayasanın 12. maddesindeki eşitlik ilkesine ters düşen yönü, görevde iken yüksek öğrenimi bitiren astsubaylara her halde derece ve kademe ilerlemesi verilmiş olması değil, verilmiş olan derece ve kademe ilerlemesinin aynı durumdakilerden üstün tutulmuş olmasıdır. Bu halde görevde iken yüksek öğrenimi bitiren astsubayların intibakı; aynı yüksek öğrenimi bitirenler için tesbit edilecek derece ve kademelerden hizmete başlamış olarak kabul edilirse Anayasa'nın 12. maddesindeki eşitlik ilkesine ters düşen ve ayrıcalık yaratan bölümü ortadan kalkmış olacaktır.

Yukarıda yazılı nedenlerle; dava konusu Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 1923 sayılı Kanunla değişik 137. maddesinin (C) bendinin tümünün değil yalnız (görevde iken) diye başlayan ikinci cümlesindeki (giriş derece ve kademesine bir derece ilâve edilmek suretiyle bulunacak) deyiminin iptaline karar verilmelidir. Kani Vrana, Şevket Müftügil, Ziya Önel, Şekip Çopuroğlu, Hasan Gürsel ve Ahmet H. Boyacıoğlu sözkonusu cümlelerin tümünün iptali gerektiği yolundaki görüşleriyle iptal hükmüne katılmışlardır. Muhittin Gürün ile Adil Esmer ise dava konusu cümlelerin tümünün Anayasaya aykırı olmadığı görüşünde bulunmuşlardır.

VI. SONUÇ :

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 3/7/1975 günlü, 1923 sayılı Kanunun 37. maddesiyle değişik 137. maddesinin dördüncü fıkrasının (C) bendinin (görevde iken) diye başlayan ikinci cümlesindeki (giriş derece ve kademesine bir derece ilâve edilmek suretiyle bulunacak) deyiminin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline Kani Vrana, Şevket Müftügil, Ziya Önel, Şekip Çopuroğlu, Hasan Gürsel ve Ahmet H. Boyacıoğlu'nün söz konusu cümlelerin tümünün iptali gerektiği; Muhittin Gürün ve Adil Esmer'in dava konusu cümlelerin tümünün Anayasaya aykırı olmadığı yolundaki karşıoylarıyla ve oyçokluğu ile;

16/3/1976 gününde karar verildi.

Başkan
Kâni Vrana

Başkanvekili
Şevket Müftügil

Üye
Ahmet Akar

Üye
Halit ZARBUN

Üye
Ziya Önel

Üye
Abdullah Üner

Üye
Ahmet Koçak

Üye
Şekip Çopuroğlu

Üye
Fahrettin Uluç

Üye
Muhittin Gürün

Üye
Lütfi Ömerbaş

Üye
Hasan Gürsel

Üye
Adil Esmer

Üye
Nihat O.
Akçakayalıoğlu

Üye
Ahmet H. Boyacıoğlu

KARŞIOY YAZISI

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası hükümleri ciddi bir biçimde incelendiğinde, askeri hizmetlerin gereklerine verdiği önem ve ağırlık açık olarak ortaya çıkar. Gerçi Anayasa Kuralları arasında, askeri hizmetlerin gereklerinin nelerden ibaret olduğu belirtilmemiş ve bunun bir tanımında yapılmamış ise de, Anayasa'nın askeri yargıyı düzenleyen 138. maddede, 140. maddenin son fıkrasında ve 141. maddesinde mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik güvencesine ilişkin ilkelerin yanında adalet hizmetlerinde bile askerlik hizmetlerinin gereklerine de yer vermiş olması, bu sonuncuya gösterdiği önemi başlı başına ortaya koymaya yeterlidir.

Askeri yargı alanında dahi askeri hizmetlerin gereklerini gözönünde tutan Anayasanın, salt askeri kuruluşlarda ve hizmetlerde bu ögeye ne derecede ağırlık verdiği bir açıklama gerektirmeyecek biçimde ortadadır.

Diğer yandan askeri hizmetlerin gereklerini; disiplin, rütbe ve kıdem öğelerinin oluşturduğu bilinen bir gerçektir ve dava dilekçesinde iptali istenilen fıkra hükmünün, "Silahlı Kuvvetlerde bazı ihtilâtlara sebep olacak ve askeri düzen ve hiyerarşiye uymayacak nitelikte görülmektedir" denilmek suretiyle askeri hizmetlerin gereklerine de ters düştüğü ifade edilmek istenmiştir. Anayasa Mahkemesinin 10/1/1974 günlü, E, 1972/49, K. 1974/1 sayılı kararında (Anayasa Mahkemesi kararlar Dergisi Sayı 12, sayfa 25) "Askerlik hizmetleri gereklerinin en başında bir disiplin, astlık-üstlük, buyurma-buyruğa uyma ilişkileri, rütbe ile sınırlanmış yetkiler düzeni gelir" denilmek suretiyle askeri hizmetlerin gerekleri aynı doğrultuda tanımlanmış bulunmaktadır.

O halde dava konusu kuralın önce bu açıdan ele alınarak Anayasaya uygun olup olmadığının incelenmesi gerekmektedir.

I- İptali dava edilen yasa kuralı, 3/7/1975 günlü, 1923 sayılı Kanunun 37. maddesiyle değiştirilen 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 137. maddesinin (C) bendi hükmüdür.

Sözü edilen bent hükmünün tamamı şöyledir;

"C) Astsubaylar hakkındaki gösterge tablosu Ek - VIII sayılı cetvelde gösterilmiştir. Görevde iken yüksek öğrenimini bitiren astsubayların intibakı; aynı yüksek öğrenimini bitirenler

için tesbit edilen giriş derece ve kademesine bir derece ilâve edilmek suretiyle bulunacak derece ve kademelerden hizmete başlamış kabul edilir"

Hemen açıklamak gerekir ki, Silâhlı Kuvvetlerde dahi yüksek öğrenimi teşvik ve yüksek öğrenim yapanları askeri hizmetlerin gerekleri ilkesine bağlı kalınarak taltif etmek hukukun da istediği bir sonuç olur. Eğer yüksek öğrenim görenlerin terfihi yöntemi, askeri hizmetlerin gereklerine ters düşüyor ve onu bozuyorsa bu kuralı Anayasaya aykırı saymak gerekir. Çünkü Anayasa, Askeri Hizmet gereklerinin korunmasını ve bunun bozulmadan sürdürülmesini öngören buyruğunu belli etmiş ve yönergesini vermiştir.

II- Dava edilen kuralın, askeri hizmetlerin gereklerini bozup bozmadığı konusuna gelince, yukarıda da değindiğimiz gibi askeri hizmetlerin gereklerini başta disiplin, rütbe ve kıdem öğeleri oluşturmaktadır. Bunun doğal sonucu olarak silahlı kuvvetlerde aylıkla rütbe birbirinden ayrılmaz iki unsur olarak ortaya çıkmaktadır. Bu iki unsuru birbirinden ayıran düzenlemelerin askeri hizmetlerin gereklerine de ters düşeceği kuşkusuzdur. Örneğin bir astsubaya, kendisine rütbesi ve kıdemi yönünden emir verme durumunda olan amirinden daha üstün aylık ödenmesinin askeri hizmetlerin gereklerine ve bunun doğal sonucu olan disipline aykırı düştüğü açıktır. Çünkü yasanın getirdiği hükümle, astsubay iken yüksek Öğrenimini tamamlamış ve fakat astsubay sınıfında kalmış olanlar, aynı öğrenimini yapan subayların bir derece önüne geçtikleri gibi kendi sınıflarında da eski rütbelerini muhafaza etmekle birlikte daha üst rütbelerde bulunan astsubaylardan daha fazla aylık alır duruma getirilmektedir. Bu sonucu silâhlı kuvvetlerin yapısı ile bağdaştırma olanağı yoktur. Belirtmek gerekir ki, yüksek öğrenimlerini tamamlayan astsubayların terfihleri askeri hizmetlerin gereklerini bozmadan örneğin kıdem tanıma yolu ile de gerçekleştirilebilirdi.

Bu nedenlerle kuralın tümü, askeri hizmetlerin gereklerine ters düştüğünden Anayasaya aykırıdır ve tümünün iptali gerekir.

III- Çoğunluk dava edilen kuralın bir bölümünü Anayasa aykırı bulmuş ve onun iptali ile yetinmiştir. Anayasa Mahkemesinin yasanın içeriğini değiştirecek biçimde başka bir deyimle yeni bir düzenleme yapıyormuşçasına karar verme yetkisinin olmadığı ortadadır. O halde çoğunluğun dayandığı gerekçelerle kuralın bütününe iptaline karar verilmesi ve yeni bir düzenleme yapılmasını teminen Anayasanın 152. maddesinde öngörülen yetkinin kullanılması gerekmektedir. Kaldı ki kuralın bir kısmının iptaline karar verilmesiyle Anayasaya aykırılık ortadan kalkmış da olmamaktadır.

Bu nedenle de dava edilen kuralın tümünün İptaline karar verilmek gerekir.

SONUÇ: Yukarıdan beri açıklanan nedenlerle dava konusu kuralın bütününe iptaline karar verilmesi gerektiği halde, dava konusu kuralı kısmen iptal ederek Anayasaya uygunluk sağladığını düşünen, başka bir deyimle Anayasaya aykırı olan bu kuralın bir bölümü hakkında davayı reddeden biçimde karar veren çoğunluk görüşüne karşıyız.

Başkan
Kâni Varana

Başkanvekili
Şevket Müftügil

Üye
Ziya Ünel

Üye
Şekip Çopuroğlu

Üye
Hasan Gürsel

Üye
Ahmet H. Boyacıoğlu

KARŞIOY YAZISI

Yukarıki kararda (1975/183-1976/15), 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 3/7/1975 günlü ve 1923 sayılı Kanunun 37. maddesiyle değiştirilmiş bulunan 137. maddesinin (C) bendinin ikinci cümlesinde yer alan ve görevde iken bir yüksek öğrenimi bitirmiş bulunan astsubayların intibakının, aynı yüksek öğrenimi bitirenler için tespit edilen giriş derece ve kademesine bir derece ilâve edilmek suretiyle yapılmasını öngören hüküm, Anayasa'nın 12. maddesindeki eşitlik ilkesine aykırı görülmüş, buna karşı, intibakın, aynı derece ve kademedan başlatılmasının uygun olacağı sonucuna varılarak cümlenin sadece bir üst dereceden intibak yapılacağına ilişkin bölümünün iptaline karar verilmiş bulunmaktadır.

Bir hükmün Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı düştüğü öne sürülebilmek için, her bakımdan benzer olan nitelikteki iki veya daha çok durumları düzenleyen değişik hükümlerin var olması ve bunlardan birisinin ötekilerden farklı ve imtiyaz sayılabilecek nitelikte bir düzenlenme yapmış bulunması zorunludur. Birbiriyle kıyaslanması mümkün olmayan düzenlemelerin değişik nitelikte olmalarına bakılarak Anayasa'nın 12. maddesindeki eşitlik ilkesine aykırılıktan söz edilemeyeceği gibi birbirine benzeyen konuların bile, haklı bir nedene dayandırılmak şartıyla değişik biçimde düzenlenmelerinde de Anayasa'ya aykırılık ileri sürülemez.

Nitekim sivil statüdeki kamu görevlileri ile subayların ve astsubayların aylık ve ödenekleri ve öteki özlük hakları, ayrı kanunlarla değişik biçimde ve birbirinden farklı hakları sağlar nitelikte düzenlenmişlerdir. Kanunlarla tanınan çeşitli hakların farklılıkları arasındaki denge, haklı bir nedene ve Anayasa'nın 41. maddesinde yer alan (Adalet) ilkesine dayandığı ölçüde Anayasa'ya uygun olur. Şayet değişik hak ve yararlar arasındaki denge, haklı bir nedene, dayandırılmaksızın ve Adalet ilkesini saklı tutmaksızın bir imtiyaz ve kayırma sonucu bozulursa, Anayasa'nın 12. maddesindeki eşitlik ilkesinin zedelendiği öne sürülebilir.

926 sayılı Kanunun değişik 137. maddesinin C bendindeki astsubayların İntibakına ilişkin hükmün, bu açıklamanın ışığı altında incelenmesi şu sonuçları ortaya koyar :

1- Yukarıki kararda belirtildiği gibi, astsubaylar, kamu görevlileri arasında, kendi özellikleriyle tamamen ayrı bir grup teşkil ederler. Hizmete almış biçimleri, aylık statüleri, hizmet şartları diğer gruplardan hiçbirine benzemediğinden, bunların, öteki gruplarla, özellikle kamu görevlilerinin sivil kesimi ile mukayese edilmeleri mümkün değildir.

2- Astsubayların, hizmet yerleri itibariyle Silâhlı Kuvvetler Personeli arasında sayılmalarına dayanılarak subaylarla kıyaslanabilecekleri hatıra gelirse de aşağıdaki nedenlerle bu da olanak dışıdır :

1- Kaynakları ve geçirdikleri öğretim ve eğitim durumları birbirinden tamamiyle farklıdır.

2- Hizmet şartları ve sorumluluk durumları farklıdır.

3- Aylık statüleri ayrıdır. Nitekim subay dereceleri 9 dan başlayıp 1. derecede, gösterge rakamları da (birinci kademeler) 300 den başlayıp 1000 de bitmekte iken astsubay dereceleri 10 dan

başlayıp 2 nci derecede ve gösterge rakamları da (birinci kademeler) 275 den başlayıp 760 da bitmektedir. Ek göstergeler bakımından da aralarında buna benzer farklılıklar vardır.

Nitelikleri bu derece birbirine benzemeyen ve bu düzenlemelerde, (eşit) likleri hatıra bile getirilmeyen iki ayrı grup kamu görevlisinin, sadece bir konuda, yani sözü geçen intibak işinde, eşit sayılarak aynı işleme tabi tutulmaları halinde, ve asıl o zaman, açık bir eşitsizlik yaratılmış olacağını düşünmemek mümkün değildir.

Bunların hepsinin de ötesinde, söz konusu (C) fıkrasında adı geçen ve kendi imkânlarıyla bir yüksek öğrenim dalını esas görevlerini de aksatmadan, başarı ile bitirmiş olan astsubayların tabi tutulduktan statünün sonucunda şöyle bir durum meydana gelmektedir :

1- İhtiyaç bulunmadığı için Silâhlı Kuvvetler Kadrolarına subay olarak alınmamaktadırlar.

2- Yükümlülükleri bitmediği için istifa etmelerine imkân verilmediği gibi yeni öğrenim derecelerinin sağladığı bilgi ve becerilerinden kamu veya özel kesimin öteki alanlarında yararlanma olanağı da kendilerine tanınmamaktadır.

3- Astsubaylar açısından yapılan bu kısıtlamalara ve uğratılan zararlara karşı savunma hizmetleri, karşılığını ödemediği aşğıdaki biçimde ve ölçüde bir yarar sağlamaktadır :

Görülen yüksek öğrenim, astsubayın esasen görmekte olduğu hizmet dalına ilişkin ise, yüksek öğrenim derecesine göre düzenlenmemiş olan bir astsubay kadrosu ve statüsü ile yüksek öğrenimin bilgi ve becerisinden savunma hizmetleri yararlandırılmaktadır. Görülen yüksek öğrenim, astsubayın yaptığı hizmet dalı ile doğrudan doğruya ilişkili olmasa bile, yüksek öğrenimin sağladığı genel nitelikteki bilgi ve beceri sayesinde hizmetin daha bir üstün düzeyde görülmesi doğal olup savunma hizmetleri yine karşılıksız olarak bu durumdan faydalanmaktadır.

Şu halde yasa koyucu, sözügeçen değişik 137. maddenin C bendine koyduğu hükümle, yüksek öğrenim görmüş astsubayın, bu konudaki emeğim değerlendirmek, kendisini, öğrenim derecesinden daha alt kademedeki öğrenimi gerektiren bir kamu görevinde hizmete zorlamak suretiyle yapılan kısıtlamayı telâfi edebilmek ve devletin sağlamış olduğu yararı karşılıksız bırakmamak amacı ile bunların intibaklarını normal hizmete girenlerin bir üst derecesinden başlatma hakşinaslığını göstermiştir.

Çoğunluk düşüncesine uyularak, bunların intibaklarının, aynı yüksek öğrenimi görmüş olupta normal olarak hizmete girenlerin derecesiyle yapılması halinde, yukarıda açıklanan kısıtlama ve yararların eksiksiz karşılanmış olacağı ileri sürülemez. Zira normal koşullar içinde subay olarak hizmete başlayışta, açıklanan durumların hiç birisi söz konusu olmayıp, yüksek öğrenime göre düzenlenmiş bulunan bir statü içinde herkes yerini almakta ve o statüdeki bütün haklardan sonuna kadar faydalanma kapıları ilgililere açılmaktadır.

Halbuki aynı derece yüksek öğrenimini yapan, fakat subay sınıfına geçirilmeyen bir astsubaya bu imkânların hiç birisi tanınmamaktadır. Bu bakımdan bunların intibaklarının bir üst dereceden başlatılmasının çok açık bir haklı nedene dayandığı ortadadır.

Kaldiki astsubayların aylık statüsünü, subay aylık statüsü ile kıyaslamak ve bunda (eşitlik) ilkesi için bir uygulama alanı aramak da doğru değildir. Çünkü 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunundaki düzenlemeye göre, subayların aylık cetvelleri, hizmete başlayış ve ilerleyiş şart ve dereceleri, yükselebilecekleri en yukarı aylık derece ve kademeleri, astsubaylarınkinden tamamiyle değişiktir. Bu konuların hiç birisinde bir kıyaslamaya gidilmezken ve Anayasa'nın eşitlik ilkesinden söz edilmezken, ve esasen sözedilmesi de doğru değilken yüksek öğrenim görmüş astsubayların intibakında uygulanan hüküm tek başına ele alınarak sadece, bunun üzerinde

Esas Sayısı:1975/183

Karar Sayısı:1976/15

Anayasa'nın (eşitlik) ilkesinin öne sürülmesinde, bu yapılırken de Anayasa'nın 41. maddesinde yer alan ve iktisadi ve sosyal hayatın adalete uygun biçimde düzenlenmesini emreden ilkesinin hiç kale alınmamasında isabet bulunmadığı meydandadır.

Çünkü yukarıda yapılan açıklamalar da göstermektedir ki yasa koyucu, (eşitlik) ilkesini zedeler bir yönü bulunmayan söz konusu hükmü, adalet kurallarının bir gereği olmak üzere kabul etmiş bulunmaktadır ve Anayasa'nın adalete ilişkin kuralları da haklıya hakkını vermeyi zorunlu kılmaktadır.

SONUÇ :

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 1923 sayılı Kanunun 37. maddesiyle değiştirilen 137. maddesinin C bendi hükmü tüm olarak Anayasa'ya uygundur.

Bu nedenle sözü geçen bendin bir bölümünün iptalini öngören karara karşıyız.

Üye
Muhittin Gürün

Üye
Muhittin Gürün